

Årsmelding 2023

INNHALDSFORTEGNELSE

HOVEDTALL FOR BPK	side	3
SAMMENDRAG.....	side	4
ÅRSBERETNING 2023.....	side	6
1. Formål, organisasjon og ledelse	side	6
- styret	side	7
- administrasjon	side	7
- arbeidsmiljø/ytre miljø.....	side	8
- katastrofereassuranse	side	8
- driftskostnader.....	side	8
2. Forsikringsvirksomheten	side	9
- medlemsbestand	side	9
- premieforhold	side	9
- pensjonsytelser	side	10
- pensjonister/utbetaling av pensjoner.....	side	11
- forsikringsmessige avsetninger	side	11
3. Finansvirksomheten.....	side	13
- forvaltningskapital/avkastning	side	13
- egenkapital/ solvensmarginkapital/soliditet.....	side	14
- risikostyring	side	14
4. Ansvarlige investeringer.....	side	15
5. Framtidsutsikter.....	side	16
- fortsatt drift	side	18
 ÅRSREGNSKAP 2023		
Resultatregnskap	side	19
Balanse, eiendeler.....	side	20
Balanse, egenkapital og forpliktelser.....	side	21
Kontantstrømanalyse	side	22
Oppstilling av endring i egenkapital.....	side	22
Noter	side	23
NØKKELTALL.....	side	37
FORSIKRINGSTEKNISK OPPGJØR PR. 31.12.2023.....	side	38
REVISJONSBERETNING.....	side	39

HOVEDTALL

Nøkkeltall i tusen kroner	2023	2022	2021	2020	2019
Premieinntekter	458 420	313 752	313 354	203 979	249 077
Finansinntekter	311 077	- 223 964	317 164	201 789	304 767
Pensjonsytelser	123 593	113 211	104 262	94 882	84 569
Driftskostnader	13 457	14 187	13 406	10 959	9 465
Nøkkeltall fra balansen:					
Ansvarlig kapital (netto)	234 522	234 522	234 475	217 734	209 779
Bufferfond	811 649	617 074	i.a	i.a	i.a
Fond for urealiserte gevinster	i.a.	i.a	29 892	18 628	13 992
Risikoutjevningfond	46 603	43 701	51 771	62 765	60 919
Kursreguleringsfond	i.a.	i.a	540 731	373 768	285 677
Premiereserve	3823894	3 443 561	3 175 916	2 928 248	2 956 945
Tilleggsavsetninger	i.a.	i.a	375 476	343 414	349 524
Premiefond	113 002	277 649	333 726	480 404	318 148
Forvaltningskapital	5 064 788	4 625 599	4 730 730	4 471 494	4 199 789
Forholdstall:					
Driftskostnader i pst. av premie	2,9	4,5	3,6	5,3	3,8
Driftskostnader i pst. av forvaltet kap.	0,27	0,31	0,25	0,24	0,23
Gjennomsnittlig totalavkastning					
Bokført avkastning i pst.	6,7	-4,95	3,3	3,2	3,2
Verdijustert avkastning i pst.	6,7	-4,95	7,8	5,4	8,4
Solvensmarginkapital	663 648	564 909	453 360	422 800	415 001
Solvensmarginkapital i pst. av krav	377,4	345,4	304,4	293	293,3
Dekningsgrad premiereserve i pst.	100	100	100	100	100
Arbeidsgivers premie i pst. (eks.reg.)	9,27	9,45	9,49	9,46	8,57
Reguleringspremie	266 100	135 900	145 000	34 000	105 300
Rentegarantipremie	3 400	6 500	4 500	4 500	2 800
Medlemsbestand:					
Medlemmer i alt	19 279	18 427	17 544	16 744	15 894
Premiebetalende medlemmer (yrkesaktive)	4 387	4 235	4 250	4 156	4 070
Oppsatte rettigheter over 3 år	3 702	3 328	2 895	2 090	1 935
” ” under 3 år	8 185	8 022	7 755	7 988	7 528
Pensjonister (inkludert refusjons-pensjoner utbetalt til andre kasser)	3 005	2 842	2 644	2 510	2 361
Administrasjonens antall årsverk	4,6	4,6	4	4,6	4,6

SAMMENDRAG

Bodø Pensjonskasse (BPK) leverer fortsatt kortreist pensjon og gode tjenester til en lav og konkurransedyktig premie. Nærhet til medlemmene og godt samarbeid med våre kunder er sentralt i vår virksomhet.

I 2023 har økte rentenivåer og god verdiutvikling i aksjemarkedene bidratt til å gi pensjonskassens portefølje en verdiøkning på 311,0 mill. kroner som tilsvarer en verdjustert avkastning på 6,7 prosent. Etter flere foregående år med uventede hendelser både med pandemi og krig i Europa har 2023 vært et mer normalt år med noe høyere renter og god verdiutvikling i aksjemarkedene. Pensjonskassens forvaltningskapital har nå passert 5 milliarder kroner. Veksten er basert på positiv avkastning og økende pensjonsforpliktelser.

Antall medlemmer i BPK har økt fra 18 427 til 19 279 ved årsskiftet dette tilsvarer en økning på en oppgang på 4,6 prosent. I alt 11 887 av medlemmene er tidligere ansatte i våre medlemsforetak. Av disse har 3 702 mer enn 3 års opptjening og dermed rett til fremtidig pensjon ved oppnådd aldersgrense. For de øvrige 8185 med medlemstid kortere enn 3 år vil tiden i BPK overføres og medregnes ved fremtidig pensjonering hvis betingelsene er oppfylt.

Gjennom hele 2023 behandlet vi søknader om pensjoner og andre ytelser fra vår ordning i tråd med forventet ordinær saksbehandlingstid.

I 2023 har pensjonskassen også etablert flere nye kontrollfunksjoner, herunder Internrevisjon, Aktuar funksjon og Risikostyringsfunksjon, som følge av at nytt tjenestepensjonsdirektiv ble gjort gjeldende ved årets start.

Det ble gjennomført et ordinært stedlig tilsyn i pensjonskassen i 2023 med gjennomgang av pensjonskassens system for styring og kontroll samt fokus på risikonivå og kapitalisering. Endelig rapport foreligger. Det er ikke avdekket noen vesentlig avvik eller risikoer og BPK vil hensynte merknader fra Finanstilsynet i den løpende overvåkingen av risiko og kapitalisering i pensjonskassen.

Markedet gjennom 2023

Makroøkonomi

2023 var et svært hendelsesrikt år i finansmarkedene, der utsiktene ved inngangen til året var negative både for økonomien og utviklingen i aksjemarkedene. Men den økonomiske veksten ble vesentlig bedre enn ventet og inflasjonen falt i de fleste store økonomier. Det var særlig den amerikanske økonomien som overrasket positivt, noe som naturlig nok også er viktig for samlet global vekst. I Norge ble den økonomiske veksten også litt bedre enn ventet.

Kapitalmarkedene

Etter en sterk start på 2023, der pessimismen fra 2022 ble ristet av, fikk markedene seg et sjokk når en rekke regionale amerikanske banker samt Credit Suisse i Europa, gikk under. Umiddelbare tiltak fra myndighetene hindret krisen fra å spre seg, og markedene hentet seg gradvis inn.

Aksjer

Aksjemarkedet overrasket kraftig på oppsiden i 2023. Globale aksjer var opp nesten 22 prosent i lokal valuta, og ytterligere 4 prosent målt i NOK. Oslo Børs steg omtrent 10 prosent.

Eiendom

2023 ble et utfordrende år for eiendomsmarkedet, med renteøkninger og verdinedgang. Etter et verdifall på omtrent 20 prosent for mange brede, ubelånte norske eiendomsfond (ikke langt unna det vi opplevde under finanskrisen) kan man se tegn til at markedet er i ferd med å stabilisere seg.

Obligasjoner

2023 var et volatilt år i obligasjonsmarkedet. Til tross for at «verdens viktigste rente», den amerikanske tiårsrenten, startet og sluttet året på nesten eksakt samme nivå (3.9 prosent) var det store svingninger gjennom året. Sentralbankene både i USA og Europa fortsatte å heve renten. Det gjorde også Norges Bank, og den vedvarende høye inflasjonen ga oss flere rentehevinger enn ventet på forhånd.

Ansvarlige investeringer

Bodø Pensjonskasse har et aktivt forhold til etikk og ansvarlighet i kapitalforvaltningen illustrert gjennom kapitalforvaltningsstrategien og våre etiske retningslinjer, samt bevisst valg av forvaltere med en ansvarlig profil og kontinuerlig overvåkning av porteføljen. Pensjonskassens portefølje blir gjennomlyst regelmessig for å identifisere eventuelle problematiske selskap og for å forstå den generelle bærekraftsprofilen til porteføljen. Pensjonskassen legger vekt på ansvarlige og bærekraftige investeringer og vi utelukker investeringer som ikke er tråd med vedtatte rammer for kapitalforvaltningen.

Forvaltning og kapitalisering

De stigende rentekurvene og en eventuell markedsuro som følge av blant annet krigshandlinger i Europa, kan medføre at pensjonskassen må være forberedt på å iverksette risikodempende tiltak som endringer i porteføljen og eventuelt kalle inn ytterligere egenkapital fra medlemsforetak. I Finanstilsynets krav til solvenskapital og solvenskapitaldekning hadde kassen per 31.12.23 en dekning på 141 prosent. Kravet til dekning er 100 prosent. Kassen har fortsatt tilfredsstillende kapitaldekning.

Styret konstaterer at pensjonskassens vedtatte investeringsstrategi fortsatt gir akseptabel avkastning også i periode med uro i markedene og økt rentenivå, men gjør fortsatt løpende vurderinger av både markedet og solvenskapitaldekning og vil tilpasse strategien når det er riktig og nødvendig.

ÅRSBERETNING 2023

1. FORMÅL, ORGANISASJON OG LEDELSE

Bodø pensjonskasse ble formelt opprettet 1.7.1927 av Bodø kommune. Pensjonskassen ble imidlertid opprettet med virkning fra 1.7.1920 og de første medlemmene ble innmeldt med virkning fra samme dato. Vedtektene ble godkjent av Bodø bystyre, men det tok ytterligere 7 år før vedtektene ble godkjent av Staten.

Pensjonskassens formål er å yte pensjon til medlemmene og deres etterlatte i henhold til Hovedtariffavtalens bestemmelser. Pensjonskassens styre har satt som sitt hovedmål å sikre pensjonsrettighetene til medlemmene gjennom moderat risiko og aktiv forvaltning av pensjonsmidlene. Det legges stor vekt på god service overfor medlemmer, pensjonister og arbeidsgivere.

Pensjonskassens eneste produkt er offentlig tjenstepensjon. Produktet består av både en pensjonsytelse og en uføreordning. Pensjonsytelsene er livsvarige. Alle krav om utbetalinger må dokumenteres. Pensjonsytelsene er avtalt mellom arbeidsgiver og ansatte i offentlig sektor og er et tillegg til pensjon og ytelser fra staten.

Pensjonskassen forvalter rettighetshavernes kapital som skal sikre utbetaling av nåværende og fremtidige pensjoner. Pensjonskassens funksjoner er helt skilt fra kommunens øvrige virksomhet. Pensjonskassens midler holdes også atskilt fra kommunens og pensjonskassen hefter ikke for kommunens og øvrige medlemsbedrifters forpliktelser. Pensjonskassen er en selvstendig og selveiende virksomhet med konsesjon fra Finanstilsynet som pensjonsforetak. Styret er øverste besluttsende organ. Styret og daglig leder er underlagt særskilte egnethetskrav.

Tariffestet offentlig tjenstepensjon er en solidarisk tilleggspensjon. Medlemskap i BPK er derfor pliktig for ansatte i Bodø kommune. Lærere er fortsatt medlemmer i Statens Pensjonskasse og sykepleiere er gjennom lov tilsluttet Kommunal Landspensjonskasse.

Pensjonskassen kan også omfatte pensjonsordninger for selskaper som fyller vilkårene i vedtektenes § 1-1.

Følgende foretak/stiftelser har sin pensjonsordning i BPK pr. 31.12.2023:

- Bodø Havn KF
- Bodø kommune
- Bodø Kirkelige Fellestråd
- Bodø Pensjonskasse
- Bodø Produksjonssenter AS
- Bodø Spektrum KF
- Bodø2024 AS
- Salten Brann IKS
- Salten Regionråd
- Skjerstad Bygningsstiftelse
- Stormen Konserthus Bodø KF
- Zahlfjøsøen AS

STYRET

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med eget styre som øverste organ. Styret plikter å ivareta rettighetshavernes og pensjonskassens interesser. Styrets medlemmer skal vedlikeholde relevant kompetanse for å oppfylle kravene til egnethet.

Styret består i perioden 2019 – 2023 av åtte medlemmer, hvorav fire er oppnevnt av bystyret og fire av arbeidstakernes organisasjoner.

Styret er slik sammensatt:

Oppnevnt av bystyret

Einar Lier Madsen, leder

Bodil Irene B. Brattli, nestleder

Rolf Kåre Jensen

Adelheid B. Kristiansen

Varamedlemmer

Tor V. Skaugerud (fra oktober)

Alf-Anton Røst (frem til april)

Berit H. Wilhelmsen

Stephan André Skjelvan

Cecilie R. Lekang

Oppnevnt av arbeidstakerorganisasjonene

Kornelija Rasic

Thor Arne Tobiassen

Jarl Richard Salamonsen

Glenn Roger Balseth

Varamedlemmer

Ann-Merethe Larsos Kristensen

Eirik Lie

Elin Berg

Turid Holst Andersen

Styret består av 3 kvinner og 5 menn.

Styret har i 2023 avholdt 7 møter og 1 styreseminar over 2 dager. Styret har behandlet 52 saker, i tillegg har det vært informasjonsutveksling per e-post. Møter har vært gjennomført både fysisk og digitalt.

ADMINISTRASJON

Pensjonskassens administrasjon har kontorer i Torvgata 1 (Bøckmanngården) i Bodø:

Daglig leder

Økonomiansvarlig

Rådgiver

Rådgiver

Rådgiver

Hans Petter Horsgaard

Kjell Morten Olsen

Ann-Kristin Jørgensen

Inger Marie Storvik (til august)

Geir Ottesen

Administrasjonen har gjennom 2023 hatt 4,6 årsverk og består per 31.12.2023 av 1 kvinne og 3 menn fordelt på 4,0 årsverk.

Pensjonskassens kontrollfunksjoner utgjøres av:

Internrevisor

Aktuarfunksjon

Risikostyringsfunksjon

Gry Kjersti Berget, Deloitte AS

Tom Ottar Døvingen, KLP

Kjetil Svihus, Grieg Investor AS

KLP Forsikringservice AS er pensjonskassens aktuar og forsikringstekniske konsulent.

Ernst & Young AS er pensjonskassens revisor.

Grieg Investor AS er pensjonskassens uavhengige rådgiver.

Pensjonskassen hører inn under Finanstilsynets tilsynsområde og Trygderetten er ankeinstans for vedtak som vedrører pensjon og samordning.

Pensjonskassen er medlem av Pensjonskasseforeningen og Samfunnsbedriftene.

ANSVARSFORSIKRING

Det er ikke inngått avtale om ansvarsforsikring for styrets medlemmer eller daglig leder.

ARBEIDSMILJØ/YTRE MILJØ

Arbeidsmiljøet anses som godt. Sykefraværet i BPK var i 2023 5,6 prosent av total arbeidstid mot 11,0 prosent i 2022. Det var ikke kortsiktig sykefravær i 2023 (under 16 dager). Det har ikke inntruffet noen yrkesskade i løpet av året.

En fortsatt pågående rettslig arbeidstvist ventes å bli avklart innen utgangen av 2024.

Pensjonskassens virksomhet er av en slik art at den ikke forurenser det ytre miljø. Forvaltningen skjer innenfor et etisk og bærekraftig regelverk. Eksterne forvaltere blir årlig bedt om bekreftelse på oppfyllelse av dette regelverket. Pensjonskassen har inngått samarbeidsavtale med NAV om et mer inkluderende arbeidsliv.

KATASTROFEREASSURANSE

Fra 01.01.2024 inngikk BPK avtale med Hamilton Syndicate (ett Lloyds syndikat) om katastrofereassuranse. Avtalen må fornyes hvert andre år. I avtalen er en «katastrofe» en enkelt begivenhet som medfører at minst 2 av de yrkesaktive medlemmene i pensjonskassen blir uføre eller avgår ved døden.

DRIFTSKOSTNADER

Samlede driftskostnader utgjorde 2,9 prosent av premieinntektene (mot 4,5 prosent i 2022) og 0,27 prosent av forvaltningskapitalen (mot 0,31 prosent i 2022).

Pensjonskassene har blitt underlagt nye krav og regler som følge av tilpasning til pensjonskassedirektiv fra EU. Det ventes ytterlig nye regulatoriske krav fremover, spesielt innenfor bærekraft og IKT sikkerhet. Dette vil kunne bidra til økte kostnadene i tillegg til den generelle pris- og lønnsveksten i samfunnet.

2. FORSIKRINGSVIRKSOMHETEN

MEDLEMSBESTAND

Medlemskap i BPK er obligatorisk for alle som er ansatt i pensjonskassens medlemsforetak. Alle som er ansatt på ordinære arbeidsvilkår, som vanlig timelønnet eller på deltid, meldes inn som aktive medlemmer av pensjonsordningen og betaler medlemsinnskudd til ordningen. Dersom mottaker av offentlig tjenstepensjon innmeldes som aktivt medlem, reduseres pensjonen. De eneste ansatte som er unntatt fra innmelding i pensjonsordningen er pensjonister med timebasert pensjonistavlønning etter fastsatt sats. Særskilte regler gjelder for uførepensjonister.

Unntatt fra medlemskap er sykepleiere som på grunn av særlov er tilmeldt pensjonsordningen for sykepleiere i Kommunal Landpensjonskasse (KLP) og lærere som har medlemskap i Statens Pensjonskasse.

	2023	2022	Endring
Aktive medlemmer	4 387	4 235	152
Fratrådte med rettighet	3 702	3 328	374
Fratrådte uten rettighet	8 185	8 022	163
Pensjonister			
<i>Alderspensjonister</i>	<i>1 817</i>	<i>1 687</i>	<i>130</i>
<i>AFP og tidligpensjonister</i>	<i>184</i>	<i>186</i>	<i>-2</i>
<i>Ektefellepensjonister</i>	<i>234</i>	<i>231</i>	<i>3</i>
<i>Barnpensjonister</i>	<i>17</i>	<i>19</i>	<i>-2</i>
<i>Uførepensjonister</i>	<i>753</i>	<i>719</i>	<i>34</i>
Antall pensjonister	3 005	2 842	163
Totalt	19 279	18 427	852

Antall medlemmer i BPK (aktive, alle oppsatte rettigheter og pensjonister) var pr. 31.12.2023 økt fra 18 427 til 19 279 en oppgang på 4,6 prosent mot 4,9 prosent i 2022.

Antall aktive medlemmer har det siste året økt med 152 personer til 4 387, (ned med 15 i 2022) fordelt på 2 906 kvinner (2 784) og 1 481 menn (1 451).

I alt 11 887 tidligere ansatte står i pensjonskassens register. Av de tidligere ansatte har 3 702 mer enn 3 års opptjening og dermed en selvstendig rett til fremtidig pensjon ved oppnådd aldersgrense. For de øvrige 8185 med medlemstid kortere enn 3 år vil tiden i Bodø pensjonskasse overføres og medregnes ved eventuell fremtidig pensjonering fra stilling hos annen offentlig arbeidsgiver dersom samlet tjenestetid blir over 3 år. Fratrådte som er født etter 1962 kan få rettigheter hvis de har mer enn ett års opptjeningstid etter 1.1.2020.

PREMIEFORHOLD

Arbeidstakerne blir hvert år trukket 2 prosent premie av pensjonsgrunnlaget. Arbeidsgivers andel av ordinær premie i 2023 8,03 prosent som er 0,22 prosentpoeng lavere enn i 2022.

I tillegg ble reguleringspremien beregnet til 266,1 mill. kroner i 2023 mot 135,9 mill. kroner i 2022. Reguleringspremien dekker premiereservens økning som følge av de aktive medlemmenes lønnsøkning og G-reguleringen av pensjonene.

I 2023 utgjorde rentegarantipremien 3,4 mill. kroner mot 6,5 mill. kroner i 2022.

Premieinntektene (inkludert reguleringspremie og rentegarantipremie) utgjorde 458,5 mill. kroner i 2023 mot 319 mill. kroner i 2022.

Totalt utgjorde arbeidsgivers andel av premien 25,37 prosent i 2023 mot 18,36 prosent i 2022. Gjennomsnittlig premiegrunnlag var i 2023 1,699 mrd. kroner mot 1,548 mrd. kroner i 2022. Endelig premiesats 2023 ble da inkludert arbeidsgivers og ansattes andel 27,37 prosent mot 20,36 prosent i 2022. For 2023 utgjorde reguleringspremien hele 15,89 prosent av den totale premien

De ble også i 2023 en unormal økning av folketrygdens grunnbeløp, større lønnsøkning og prisstigning enn forventet. Dette forklarer høyere premiekostnader.

PENSJONSYTELSE

Våre pensjonsordninger reguleres gjennom tariffavtale og SGS 2020. (Sentral Generell Særavtale).

Alderspensjonen for de som er født i 1962 eller før er en bruttoordning med garantert årlig ytelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget inntil 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G), dersom fratreden skjer med full opptjening på 30 år. Garantien omfatter alle pensjonsordningens medlemmer født i 1958 eller før. For medlemmer født i 1959 og senere vil levealdersjustering av pensjonen kunne bety et lavere pensjonsnivå enn 66 prosent.

Alderspensjon for de som er født i 1963 eller senere vil bestå av flere pensjonselementer. En pensjonsdel for opptjening i pensjonskassen før 2020 som blir beregnet utfra pensjonsgrunnlag pr. 31.12.2019 og for den tjenestetiden som er opptjent til da, og en pensjonsdel for opptjening fra 01.01.2020 som er en påslagspensjon.

Uførepensjoner en netto-ordning, som i tillegg til 25 prosent av G (likevel ikke mer enn 6 prosent av sluttlønn) yter 3 prosent av sluttlønn opp til 6 G og 69 prosent av sluttlønn mellom 6 G og 12 G uavhengig av faktisk ytelse fra NAV.

Netto ektefelle- og barnpensjon er henholdsvis 9 prosent og 15 prosent av det avdøde medlemmets pensjonsgrunnlag. For barnpensjon gjelder nettoreglene ved alle dødsfall etter 01.01.2001. For ektefellepensjon er det gitt overgangsregler.

Avtalefestet pensjon (AFP) for de som er født i 1962 eller før er en tariffbestemt ytelse som administreres av BPK, men som i sin helhet betales av arbeidsgiverne uten reserveoppbygging. Dette gjelder både AFP fra 62 år og fra fylte 65 år. AFP omtales som en ikke forsikringsbar ytelse. AFP er en førtidspensjon som kan tas ut fra 62 til 67 år.

Avtalefestet pensjon for de som er født i 1963 eller senere er ikke endelig vedtatt. Den vil mest sannsynlig bli endret fra en førtidspensjon som kan tas ut fra 62 til 67 år, til en livsvarig pensjon vi kaller for AFP-livsvarig. Den skal komme i tillegg til pensjon fra folketrygden, tjenstepensjon og/eller arbeidsinntekt. De som ikke fyller vilkårene for ny AFP kan få betinget tjenstepensjon.

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon gir 3 års medlemstid eller mer en selvstendig rett til fremtidig pensjon. Er du født i 1963 eller senere og har opptjening etter 2020 kan du få rett til alderspensjon om du har jobbet minst et år i en stilling med offentlig tjenstepensjon.

Pensjonsutbetalingene reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp.

Uførepensjonene reguleres hvert år med grunnbeløpets relative økning.

Alders-, AFP og etterlattepensjoner reguleres i tråd med det årlige pensjonsoppjøret.

PENSJONISTER/UTBETALING AV PENSJONER

Ved utgangen av 2023 hadde pensjonskassen 2 005 pensjonister, inkl. 184 AFP- og andre tidligpensjonister,

Oversikt over medlemmer og pensjonister pr. 31.12.2023 viser følgende utvikling:

	2023	2022	2021
Aktive medlemmer	4 387	4 235	4 250
Fratrådte med rettighet	3 702	3 328	2 895
Fratrådte uten rettighet	8 185	8 022	7 755
Pensjonister			
<i>Alderspensjonister</i>	<i>1 817</i>	<i>1 687</i>	<i>1 558</i>
<i>AFP og tidligpensjonister</i>	<i>184</i>	<i>186</i>	<i>151</i>
<i>Ektefellepensjonister</i>	<i>234</i>	<i>231</i>	<i>223</i>
<i>Barnepensjonister</i>	<i>17</i>	<i>19</i>	<i>20</i>
<i>Uførepensjonister</i>	<i>753</i>	<i>719</i>	<i>692</i>
Antall pensjonister	3 005	2 842	2 644
Totalt	19 279	18 427	17 544

Alle ansatte i virksomheter med medlemskap i pensjonskassen skal meldes inn i en pensjonsordning uavhengig av stillingsandel. For å oppnå rettigheter i pensjonskassen må man ha minst tre års tjenestetid i en offentlig tjenstepensjonsordning. (For de som er født etter 1963 er det tilstrekkelig med et års tjenestetid for å oppnå rettigheter).

Utbetalte pensjoner fordeler seg slik (hele tusen):

År	2023	2022	2021	2020
Alderspensjon	102.526	90.463	81.029	72.829
Uførepensjon	20.569	20.060	20.050	19.748
Etterlattepensjon	10.345	9.655	9.422	8.609
Barnpensjon	953	892	877	941
Refusjoner inn	-23.068	-19.114	-16.979	-15.731
Refusjoner ut	12.267	11.255	9.863	8.486
Sum	113.211	113.211	104.262	94.882

Uførepensjoner: Forsikringsteknisk oppgjør viser at antall uføre økte med 34 i 2023.

AFP-pensjon: Pr. 31.12. 2023 var det til sammen 184 personer som fikk utbetalt AFP, mot 186 personer året før.

Alle utgifter til AFP fra 62 år til 67 år dekkes av arbeidsgiverne da dette ikke er en forsikringsbar ytelse som kan dekkes av premiereserven. Fra 65 år foretas det en utjevning blant alle virksomheter som har medlemskap i BPK. Utbetalingene har utviklet seg slik de siste fem år:

År	2023	2022	2021	2020	2019
AFP 62-64 år	18 127 400	17 136 870	13 593 324	11 752 535	11 471 544
AFP 65-67 år	20 563 269	19 752 248	16 815 244	15 591 013	18 558 500
Sum	38 690 669	36 889 118	30 408 568	27 343 548	30 030 044
Endring i prosent	4,9 %	21,3 %	11,2 %	-8,9 %	16,7 %

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Pensjonskassen skal ha en premiereserve tilsvarende kontantverdien av pensjonskassens samlede forpliktelser overfor medlemmene. Pliktige avsetninger er beregnet av pensjonskassens aktuar på grunnlag av status 31.12.2023. Det forsikringstekniske beregningsgrunnlagets forutsetninger om dødelighet/levetid er tilpasset tariffen K2021 med Finanstilsynets minstekrav til sikkerhetsmarginer.

Årets avsetning til premiereserve er til sammen 267,7 mill. kroner. Avsetningen inkluderer også avsetning til administrasjonsreserven og IBNR avsetning og fremkommer slik:

Årlig endring	2023	2022	2021	2020
Premiereserve	375.407.839	272.381.014	250.896.665	-37.826.161
Administrasjonsreserve	4.925.090	6.264.763	5.770.623	-870.002
IBNR avsetning	0	-11.000.000	-9.000.000	10.000.000
Tilsammen	380.332.929	267.645.777	247.667.288	-28.696.163

IBNR avsetning på samme nivå (hendelser som er inntruffet, men ikke rapport) gir uttrykk for like god pålitelighet i datagrunnlaget som i 2022.

3. FINANSVIRKSOMHETEN

FORVALTNINGSKAPITAL/AVKASTNING

Pensjonskassens forvaltningskapital økte til 5.065 mill kroner i 2023 fra 4.626 mill. kroner i 2022 . Det er en økning på 439 mill. kroner (9,5 prosent) mot en reduksjon på 105 mill. kroner (-2,2 prosent) i 2022.

Pensjonskassen har innrettet kapitalforvaltningen etter Forsikringslovens regelverk og forskrift om pensjonsforetak. Dette innebærer bl.a. at pensjonskassens forvaltningskapital skal deles i en kollektiv- og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen består i det vesentlige av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktfastsatte forpliktelser. Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer pensjonskassens ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld utover forsikringsforpliktelsene. Pensjonskassen har valgt å forvalte kollektiv- og selskapsporteføljen samlet, men splittet på grunnlag av forholdet mellom egenkapital og forsikringsmessige avsetninger. For 2023 er selskapsporteføljens andel 5,2 prosent og kollektivporteføljens andel 94,8 prosent. Denne inndelingen fremgår av det som i oppstillingsplanen er kalt hhv. teknisk og ikke-teknisk regnskap.

Pensjonskassen har avtale med Grieg Investor AS om finansrapportering, risiko-overvåking og investeringsrådgivning gjennom 2023. Grieg Investor AS foretar eksternt uavhengig overvåking av kapitalforvaltningen etter pensjonskassens forskriftens krav, og rapporterte jevnlig til styret. Selskapet utførte også stresstester av pensjonskassens soliditet, som grunnlag for pensjonskassens rapportering til Finanstilsynet.

Styret vurderer pensjonskassens retningslinjer for kapitalforvaltningen minst en gang årlig. Målsettingen for kapitalforvaltningen er å oppnå en tilfredsstillende avkastning innenfor en forsvarlig risikoramme slik at pensjonskassen til enhver tid kan møte de forpliktelser som den har påtatt seg.

Aktivas prosentvise fordeling pr. 31.12.2023 med tidsvektet avkastning justert for daglig vektete kontantstrømmer:

Avkastning 2023					
Aktivklasse	Portefølje	Indeks	Fordeling i % 31.12.2023	Fordeling i % 31.12.2022	Referanseindeks
Totalt	6,7 %	7,1 %	100 %	100 %	
Norske Aksjer	9,8 %	9,9 %	8,3 %	8,3 %	OSEBX
Globale Aksjer	19,9 %	26,2 %	8,5 %	7,8 %	MSCI AC World
Globale Aksjer (valutasikret)	18,0 %	19,8 %	8,4 %	7,8 %	MSCI AC World Hdg NOK
Anleggsobligasjoner	3,5 %	3,5 %	20,8 %	24,3 %	Egen avkastning
Globale Obligasjoner	5,1 %	4,7 %	35,4 %	32,0 %	60/40 BarCap Global Agg / 1-3 yrs Hdg NOK
Eiendom	-6,5 %	-6,5 %	10,0 %	12,0 %	Egen avkastning
Private Equity	35,9 %	35,9 %	3,2 %	2,5 %	Egen avkastning
Norsk Pengemarked	5,9 %	3,4 %	4,9 %	2,5 %	NBP Norsk Stat Durasjon 0.25
Kontanter	0,0 %	0,0 %	0,5 %	2,8 %	Egen avkastning

For å unngå store kurssvingninger i verdien på obligasjonsporteføljen er en del av obligasjonene lagt til anlegg og holdes til forfall. Andelen anleggsobligasjoner utgjorde i 2023 20,8 prosent av porteføljen. Anleggsobligasjonene ga en avkastning på 3,5 prosent, mens omløpsobligasjonene ga 5,1 prosent. Norske aksjer hadde en avkastning på 9,8 prosent, mens globale valutasikrede aksjer hadde hele 19,9 prosent

Kollektivporteføljen fikk en verdijustert avkastning på 6,7 prosent, tilsvarende ble den bokførte avkastningen på 6,7 prosent.

Avkastning kollektiv porteføljen	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Verdijustert avkastning	6,7	-4,95	7,75	5,38	8,34	0,38	6,82	5,50	4,00	7,60
Bokført avkastning	6,7	-4,95	3,33	3,19	3,04	4,83	3,43	3,40	6,22	7,19

Pensjonskassen har som mål en gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år på minst 4,5 prosent. (Redusert fra 5,0 prosent i 2021) Gjennomsnittlig verdijustert avkastning siste 10 år er 4,75 prosent. Gjennomsnittlig bokført avkastning siste 10 år er 3,64 prosent.

EGENKAPITAL /SOLIDITET/SOLVENSKAPITAL

BPK har ved utgangen av 2023 en innskutt egenkapital på 75,97 mill. kroner. Opptjent egenkapital utgjør på samme tid 229,6 mill kroner.

	2023	2022	2021	2020
Innskutt egenkapital	75 942	69 742	68 242	64 742
Opptjent egenkapital				
Risikoutjevningfond	46 603	43 701	51 771	62 765
Annen opptjent egenkapital	182 963	164 780	173 456	154 970
Sum opptjent egenkapital	229 566	208 481	225 227	217 735

Tall i tusen

Styret følger utviklingen i pensjonskassens soliditet løpende. Det blir månedlig utarbeidet rapporter som viser porteføljens status og avkastning, risiko og buffere.

I Finanstilsynets nye krav til solvenskapital og solvenskapitaldekning viser at kassen per 31.12.2023 har en dekning på 141 prosent både med og uten overgangsregler. Kravet til dekning er 100 prosent. Kassen har tilfredsstillende kapitaldekning. Til tross for akseptabel solvenskapitaldekning vil det være behov for regelmessige egenkapitalinnskudd i takt med økende forvaltningskapital og krav til forventet avkastning.

Kapitalutnyttelsen og solvensmarginen er tilfredsstillende per 31.12.2023

RISIKOSTYRING

Pensjonskassen har valgt en forvaltningsstrategi med moderat risiko. Med risiko menes i denne sammenheng sannsynligheten for svingninger i aktivas verdi. For å sikre en høyest mulig avkastning i forhold til det valgte risikonivå, er det bygget opp en portefølje av obligasjoner, aksjer, eiendom og bankinnskudd. For å stabilisere avkastningen og ta bort svingningene i obligasjonsverdiene, er en stor del av obligasjonene lagt i en anleggsportefølje som holdes til forfall.

De ulike aktiva er i varierende grad utsatt for finansiell risiko: aksjerisiko, kredittrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko.

Aksjerisiko er risiko for fall i aksjekurser. Pensjonskassens investeringer i aksjer er i hovedsak gjennom aksjefond som baserer seg på børsnoterte aksjer i store og solide selskaper med hovedkontorer i den vestlige verden.

Kredittrisiko er risiko for endring av finansielle eiendelers verdi som følger av markedets syn på utstederes kredittverdighet. For å holde kredittrisikoen innenfor akseptable rammer, har styret satt en del krav i retningslinjene for kapitalforvaltning. Det kan investeres i aktiva som tilsvarer Investment grade kredittrating, slik som definert av anerkjente ratingselskaper som Standard & Poors og Moody's, eller ved hjelp av proprietær kredittrating for norske obligasjonsutstedelser og –utstedere gjort av forvalter eller meglerhus. Risiko knyttet til papirer med lavere rating bærer pensjonskassen utelukkende gjennom fondsinvesteringer.

Renterisiko er risiko for verdiendringer av rentebærende instrumenter som obligasjoner og pengemarkedsplasseringer, som følger av endringer i det generelle rentenivået. Risikoen avhenger av gjennomsnittlig løpetid på rentebindingen på instrumentene (durasjon). Styret har fastsatt rammer for akseptabel renterisiko.

Likviditetsrisiko er risikoen for at posisjoner ikke lar seg realisere innen en gitt frist uten betydelig prisnedgang. BPK har for det meste plassert midlene i likvide papirer/fond som kan realiseres på kort varsel. Det er kontinuerlig kontroll med at det er tilstrekkelig beløp inntående på bankkonto som sikrer likviditet til drift av pensjonskassen samt utbetaling av pensjoner.

Valutarisiko er verdiendringer som følger av svingninger i valutakursene. Styret har vedtatt at investering i eiendom internasjonalt skal valutasikres 95-100 prosent av valutaeksponeringen mot norske kroner.

Pensjonskassen overvåker løpende sitt samlede risikobilde. I tillegg til forsikringsrisiko og operasjonell risiko måles de nevnte finansielle risikoelementer jevnlig. Månedlig veies den samlede risiko mot pensjonskassens bufferkapital i stresstester etter Finanstilsynets mal.

4. ANSVARLIGE INVESTERINGER

Pensjonskassen skal være en ansvarlig investor. Det overordnede målet er høyest mulig avkastning innenfor forsvarlige rammer. Pensjonskassen legger til grunn at god avkastning over tid er avhengig av bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand.

Pensjonskassen jobber med å utvikle en tilnærming til bærekraftsrisiko og -rapportering, i første omgang klimarisiko. Pensjonskassen erkjenner at dette er et nytt temaområde hvor det jobbes med å identifisere tilnærming til analyser.

Pensjonskassen skal unngå å investeres i selskaper som bryter menneskerettigheter, arbeidstageres rettigheter og korrupsjonslovgivning, og som ikke har miljømessig bærekraftig forretningsførsel,

Kriteriene for at investeringene bryter med internasjonale normer skal baseres på anerkjente standarder som for eksempel FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper, internasjonale ILO-konvensjoner, Ottawa-avtalen (landminer) og Klimakonvensjonen. Pensjonskassen skal ta hensyn til eksklusjoner besluttet av Statens pensjonsfond utland i henhold til gjeldende Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland.

Pensjonskassens retningslinjer for ansvarlige investeringer hensyntas ved plassering av nye midler så vel som i forvaltningen av eksisterende midler.

Pensjonskassen arbeid med bærekraft i 2023

Pensjonskassen har hatt bærekraft på agendaen i løpet av året, og tilpasset seg ny regulering og krav som IORP II-forskriften og EUs taksonomiforordning, som trådte i kraft fra 01.01.2023.

Det ble i 2023 gjennomført møte med særlig fokus på kunnskapsheving rundt regulatoriske krav til bærekraft og klimarisiko.

Pensjonskassen har spesielt jobbet med temaet bærekraftsrisiko, og hatt en gjennomgang i styret med fokus på klimarisiko, hvordan det kan måles med dataen vi har i dag, og hva som er styrker og svakheter i analysemodellene som finnes. Styret har sett på kvantifisering av klimarisiko i form av en CVaR-analyse (Climate Value at Risk) som enkelt forklart går ut på å beregne klimarelatert påvirkning på selskapenes nåverdi (markedsverdi) sammenlignet med dagens prising, og ut fra det estimere en nedsiderisiko for porteføljen. Det er en slags stresstesting av porteføljen mot klimarisiko i tre ulike klimascenarioer. Dette er for styret et viktig steg i retning av å heve kompetansen om klimarisiko og identifisere tilnærming til håndtering av risikoen.

Status i 2023

Pensjonskassens status måles, vurderes og rapporteres til styret. Rapporteringen følger opp minstekrav og strategiske mål i kapitalforvaltningsstrategien.

Gjennom porteføljestyringsverktøyet Grieg Enigma har pensjonskassen kontinuerlig innsikt i porteføljen. Systemet muliggjør overvåkning av potensielle brudd på FNs Global Compact, eksponering mot kontroversielle produkter og samsvar med etikkrådets eksklusjonsliste for Statens Pensjonsfond Utland, noe som reflekterer pensjonskassens etterlevelse av egne minstekrav i forvaltningen.

Veien videre

Pensjonskassen vil fortsette å prioritere bærekraftsarbeid i årene fremover, med fokus på bedre forståelse av klimarisiko og tilpasning til nye lovmessige og rapporteringsmessige krav i 2024.

5. FRAMTIDSUTSIKTER

Forventningen for markedene i 2024 litt mer positive nå enn for ett år tilbake. Inflasjonen er fortsatt høy men den er fallende og frykten for at de høye rentene skal knekke den økonomiske veksten har avtatt. Utsiktene til globale økonomisk veksten har vært stabil det siste året. Konsensus forventer at den globale økonomien vil vokse med rundt 2,8 prosent i 2024, som er noe svakere enn snittet de siste 15 årene.

Når man ser på snittet av vekstforventningene for Norge og Europa, så er disse relativt like med rundt en halv prosent i BNP-vekst i 2024. Europa har hatt sine problemer i møte med høye energikostnader etter bortfallet av russisk gass og man ser spesielt at Tyskland har utfordringer. I Norge blir veksten påvirket av den høye gjeldsgraden blant husholdningene, samt den høye andelen flytende rente på boliglånene.

Ved inngangen til året estimerte Norges Bank at den norske økonomien (fastlandet) ville ha nullvekst i 2024 (0.1%). Regionalt nettverk viser at den norske økonomien i stor grad er delt. Kun Sør- og Sørvest-landet melder om forventninger om økt økonomisk vekst, mens resten av landet melder om en svakere økonomisk situasjon. Oljeleverandørene er næringen med de lyseste vekstutsiktene, og disse har større tilstedeværelse i Sørvest. Varehandelen forventer svakere fremtidsutsikter og spesielt Bygg og Anlegg sliter. Aktiviteten har stoppet opp, og de ser få tegn til bedring. Bygg og Anlegg er den tredje største sysselsettingssektoren i Norge, så denne alene har potensial til å øke

arbeidsledigheten på nasjonalt nivå til et punkt hvor den økonomiske veksten blir påvirket. Men norsk økonomi har på tross av den kraftige renteoppgangen klart seg bra. Den forventede lønnsveksten i 2024 er på rundt 5 prosent og dette kan forhåpentligvis gjøre at husholdningene ikke trenger å stramme til forbruket ytterligere.

I Norge har inflasjonen vært mer motstridig enn i mange andre land da den har blitt holdt oppe av at kronen svekket seg betydelig i 2023. Men disse effektene forventes også å avta. Norges Bank anslår at kjerneinflasjonen i Norge reduseres til 4,8 prosent i 2024. Dagens styringsrente på 4,5 prosent i Norge blir ansett som høyere enn normalt. Norges Bank skal derfor redusere renten når inflasjonen kommer ned. Rentemarkedet anslår at Norges Bank vil kutte renten 2-3 ganger i år, slik at styringsrenten ved årsslutt er mellom 3,75 og 4,0 prosent.

Økte rentenivået medfører at den løpende renten i porteføljen også øker. Pensjonskassen vil søke å øke investering i anleggsobligasjonene som holdes til forfall slik at dette vil kunne bidra til å sikre avkastningen, være risikodempende, bidra til diversifisering og vil ha en ikke korrelert avkastning relativt til aksjeinvesteringene.

Porteføljen er allerede godt diversifisert når det gjelder aktivaklasser, geografisk tilnærming og investeringsstiler. Porteføljen forventes derfor å takle ulike markedssenarioer fremover, og investeringsstrategien har tatt høyde for perioder med høyere risiko. Risikoen for større tap er moderat. Økningen i det langsiktige rentenivået vil gjøre det mindre krevende å oppnå tilfredsstillende avkastning fremover til akseptabel risiko.

Styret i pensjonskassen vurderer scenarier med bevegelser i aksjemarkedene og endring av rentenivået for å se hvordan solvenskapitaldekningen utvikler seg. Styret er fortsatt forberedt på både å iverksette risikodempende tiltak og kreve innbetaling av ytterligere egenkapital hvis det må til for å sikre en tilstrekkelig soliditet.

I løpet av de siste årene har forvaltningskapitalens økning igjen alene bidratt til å binde opp en økende andel av kassens risikokapital. Denne kapitalbindingen har blitt forsterket av et økende rentenivå. Bodø kommune har som sponsor lagt inn en økning av egen finansiering som skal sikre de fremtidige pensjonsforpliktelsene arbeidsgiverforetakene har påtatt seg gjennom hovedtariffavtalen. Det vil bidra til å opprettholde handlingsrom til å investere i ulike aktivaklasser med tilstrekkelig avkastning.

Pensjonskassen skal være lokalt forankret i Bodø og fortsatt ha som mål å levere kortreist pensjon og gode medlemstjenester til en lav premie.

FORTSATT DRIFT

Årsberetningen og regnskapet for 2023 er avlagt under forutsetning av fortsatt egen drift av lokal pensjonskasse. Styret bekrefter at forutsetningene er til stede.

Styret kjenner ikke til at det er vesentlig usikkerhet knyttet til årsregnskapet og kjenner ikke til ekstraordinære forhold som har betydning for vurderingen av pensjonskassens regnskap. Det er ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets slutt som har betydning for vurdering av regnskapet.

Styret anser at resultatregnskapet og balansen for 2023 med noter gir god informasjon om driften gjennom året og den økonomiske stillingen ved utgangen av året.

Styret og administrasjonen vil fortsatt arbeide for å videreutvikle og drive pensjonskassen og sørge for at våre pensjonstjenester fortsatt er en konkurransedyktig ordning til beste for medlemmer og arbeidsgivere.

Bodø 19. mars 2024
Elektroniske signaturer

Bodil Irene B. Brattli
Nestleder

Einar Lier Madsen
Styreleder

Adelheid B. Kristiansen
Styremedlem

Rolf Kåre Jensen
Styremedlem

Kornelija Rasic
Styremedlem

Thor Arne Tobiassen
Styremedlem

Glenn Roger Balseth
Styremedlem

Jarl Richard Salamonsen
Styremedlem

Hans Petter Horsgaard
Daglig leder

RESULTATREGNSKAP

TEKNISK REGNSKAP	Note	2023	2022
Premieinntekter			
Forfalte premier, brutto	2	458 509 686	318 752 133
Avgitte gjenforsikringspremier		-90 022	-90 022
Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak			
Sum premieinntekter for egen regning		458 419 664	318 662 111
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	64 050 963	72 791 419
Netto driftsinntekt fra eiendom	13	832 339	943 297
Verdiendringer på investeringer	4	226 224 829	-126 479 350
Realisert gevinst og tap på investeringer	4	1 849 318	-166 431 885
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		292 957 448	-219 176 519
Andre forsikringsrelaterte inntekter			
Andre forsikringsrelaterte inntekter			
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter			
Pensjoner mv.			
Utbetalte pensjoner netto	5	-123 592 579	-113 210 838
Endring erstatningsavsetninger			
Sum pensjoner mv.		-123 592 579	-113 210 838
Endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktfastsatte forpliktelser			
Til premiereserve, brutto	10	-380 332 929	-267 645 778
Endring i tilleggsavsetninger			
Endring i kursreguleringsfond			
Endring i bufferfond	10	-194 570 955	299 133 889
Endring i premiefond	10	-3 593 346	-6 053 226
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser		-578 497 230	25 434 885
Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktfastsatte forpliktelser			
Overskudd på avkastningsresultat		-8 336 563	0
Risikoresultat		-19 557 406	0
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene		-27 893 969	0
Forsikringsrelaterte driftskostnader	7,18	-13 457 350	-12 725 908
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-13 457 350	-12 725 908
Resultat av teknisk regnskap	9	7 935 985	-1 016 269
IKKE TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	3 960 093	4 039 402
Netto driftsinntekt fra eiendom	13	51 461	52 347
Verdiendringer på investeringer	4	13 986 852	357 144
Realisert gevinst og tap på investeringer	4	114 338	-9 235 969
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		18 112 745	-4 787 076
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader og andre kostnader	7	-1 647 819	-1 461 164
Resultat av ikke-teknisk regnskap	9	16 464 925	-6 248 240
Resultat før skattekostnader og andre resultatkomponenter		24 400 910	-7 264 509
Skattekostnader	8	-2 815 211	-1 150 387
Resultat før andre inntekter og kostnader		21 585 699	-8 414 896
Estimatendring knyttet til ytelsesbaserte pensjonskostnader		-662 846	-1 272 325
Skatt på andre inntekter og kostnader		165 711	318 081
Totalresultat		21 088 564	-9 369 140
Overført til/fra risikoutjevningfond		0	5 569 309
Avkastning risikoutjevningfond		-2 901 747	2 500 532
Overført til/fra annen opptjent egenkapital	9	-18 186 817	1 299 299
Sum overføringer		-21 088 564	9 369 140

BALANSE

EIENDELER	Note	2023	2022
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer	13	853 358	862 252
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	14	54 136 706	58 624 459
Utlån og fordringer			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	16	99 363 874	91 742 691
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	15	105 687 742	83 534 882
Utlån og fordringer	21	81 845	181 086
Finansielle derivater			
Andre finansielle eiendeler			
Sum investeringer		260 123 524	234 945 369
Fordringer			
Fordringer knyttet til premieinntekter	21	1 389 482	1 220 044
Andre fordringer	21	1 693 648	135 091
Sum fordringer		3 083 130	1 355 135
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr		199 444	339 537
Kasse, bank	21		6 873 372
Sum andre eiendeler		199 444	7 212 909
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		6 233 076	99 715
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		269 639 174	243 613 128
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
Investeringer i kollektivporteføljen			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer	13	15 546 642	15 537 748
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	14	986 272 717	1 056 410 938
Utlån og fordringer til amortisert kost			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	16	1 810 229 802	1 653 200 449
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	15	1 925 439 218	1 505 295 990
Utlån og fordringer til virkelig verdi	21	57 660 102	151 540 728
Finansielle derivater			
Sum investeringer i kollektivporteføljen		4 795 148 481	4 381 985 853
SUM EIENDELER		5 064 787 655	4 625 598 985

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	Note	2023	2022
Innskutt egenkapital		75 941 516	69 741 516
Opptjent egenkapital			
Risikoutjevningfond		46 602 750	43 701 003
Annen opptjent egenkapital		182 962 875	164 780 638
Sum opptjent egenkapital		229 565 625	208 481 641
FORPLIKTELSER			
Forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Premiereserve	10	3 823 894 287	3 443 561 358
Tilleggsavsetninger			
Kursreguleringsfond			
Bufferfond	10	811 649 127	617 073 592
Premiefond	10	113 002 317	277 649 900
Sum forsikringsforpliktelse		4 748 545 731	4 338 284 850
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser o.l.	18	1 852 130	1 782 545
Forpliktelser ved periodeskatt		3 063 763	1 179 270
Forpliktelser ved utsatt skatt	8	188 292	578 586
Andre forpliktelser		5 630 603	5 550 577
Sum avsetninger for forpliktelser		10 734 788	9 090 979
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		5 064 787 655	4 625 598 985

Bodø 19. mars 2024
Elektroniske signaturer

Bodil Irene B. Brattli
Nestleder

Einar Lier Madsen
Styreleder

Adelheid B. Kristiansen
Styremedlem

Rolf Kåre Jensen
Styremedlem

Kornelija Rasic
Styremedlem

Thor Arne Tobiassen
Styremedlem

Glenn Roger Balseth
Styremedlem

Jarl Richard Salamonsen
Styremedlem

Hans Petter Horsgaard
Daglig leder

KONTANTSTRØMOPPSTILLING	2023	2022
Innbetalte premier	115.983.514	170.504.819
Netto utbetalte pensjoner (inkl. inn og utbet. ref. iht OFA)	-123.592.579	-113.210.838
Utbetaling drifts- og lønnskostnader, skattekostnad	-20.545.308	-14.383.707
Netto kontantsstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	-28.154.373	42.910.274
Netto inn/utbetaling kjøp/salg finansielle eiendeler (B)	105.287.650	99.087.650
Innbetaling ved flytting fra andre		1.500.000
Innbetaling av egenkapital		
Utbetaling fra premiefondet	-179.816.984	-67.133.140
Netto kontantsstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	-179.816.984	-65.633.140
Netto kontantsstrøm i perioden (A+B+C)	-102.683.707	76.364.784
Likviditetsbeholdning pr 1.1	134.175.700	57.810.916
Likviditetsbeholdning pr 31.12	31.491.993	134.175.700

OPPSTILLING AV ENDRING I EGENKAPITAL

(i 1000 kr)	Innskutt egenkapital	Risiko-utjevvn.fond	Annen opptjent EK	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2023	69.742	43.701	164.780	278.223
Egenkapitalinnskudd	6.200			6.200
Overført avkastning til risikoutjevvningsfondet		2.902		2.902
Overført andel av risikoresultat til/fra risikoutjevvningsfond		-		-
Estimatavvik bufferfond 2022 *			-5	-5
Årets resultat tilført/belastet egenkapital ved disponering			18.187	18.187
Sum egenkapital 31.12.2023	75.942	46.603	182.962	305.507

*Estimatavvik bufferfond. Skjerstad Bygningsstiftelse manglet tilstrekkelig bufferfond til å dekke hele det negative avkastningsresultatet i 2022. Justert mot annen opptjent egenkapital 2023.

Fond for urealiserte gevinster inngår i annen egenkapital i balanseoppstillingen.

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende god regnskapskikk i Norge, samt satt opp henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap mv.

Forvaltningskostnader for verdipapirfond føres netto.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formuesskatt.

Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel og beregnes ut fra en skattesats på 25%, som er gjeldende sats for finansnæringen. Utsatt skatt er i all hovedsak knyttet til midlertidige forskjeller i selskapsporteføljen samt overgangseffekt av innføring av nytt skatteregime i 2018. I tillegg betaler pensjonskassen 0,15% formuesskatt på skattemessig beregnet nettoformue iht skattelovens kapittel 4. Formuesskatten inngår også i den årlige resultatskatten.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonsforpliktelser egne ansatte innregnes og måles i samsvar med IAS 19.

Fordringer

Utestående fordringer vurderes til pålydende og det avsettes til tap ved verdifall.

Premieinntekter

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

FORSIKRINGSMESSIGE FORHOLD

De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er forankret i norsk særlovgivning.

I overensstemmelse med forsikringsvirksomhetsloven § 3-11, er pensjonskassens forvaltningskapital inndelt i en kollektivportefølje og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger som skal dekke kontraktfastsatte forpliktelser, tilsvarende forsikringsmessige forpliktelser og risikoutjevningfondet. Selskapsporteføljen vil bestå av eiendeler som motsvarer pensjonskassens ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld.

Felles forvaltning

På grunnlag av forholdet mellom egenkapital og forsikringsmessige avsetninger er alle finansaktiva fordelt pro rata mellom selskapsporteføljen og kollektivporteføljen. Pr 31.12.2023 er selskapsporteføljens andel av avkastningen 5,2 % og kollektivporteføljens andel 94,8 %.

Resultat til forsikringskundene

Garantert avkastning på premiereserven og premiefondet, samt øvrig avkastning til kundene, resultatføres under posten garantert avkastning og tildeling til forsikringskundene. Avkastning på Risikoutjevningfondet føres under overføringer/disponering av årets resultat.

Premiereserve

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsforpliktelser med fradrag for kontantverdien av fremtidige premier regnet etter lineær premie- og reserveberegning. I nåverdiberegningen er det gjennomsnittlig benyttet 2,24 % diskonteringsrente. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar.

Administrasjonsreserve

Er midler som er avsatt for å dekke fremtidige kostnader vedrørende utbetaling av pensjon.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfeller som er inntruffet innen regnskapsårets slutt.

Bufferfond

Fra 1.1.2022 ble det innført et sammenslått og kundefordelt bufferfond for kommunale pensjonsordninger. Bufferfondet erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond. Avkastningsresultatet kan avsettes til bufferfond. Bufferfond kan dekke negativt avkastningsresultat, og midler fra bufferfond kan tilføres premiefond. Fondet har ingen øvre grense.

Premiefond

Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner. Fondet blir tilført en årlig rente.

Risikoutjevningfond

Fondet er en lovbestemt avsetning for å møte upåregnelige tap ved pensjonskassens forsikringsvirksomhet. Det er anledning å avsette inntil 50% av årets risikoresultat til risikoutjevningfond for dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet inngår som en del av pensjonskassens egenkapital, men ikke som ansvarlig kapital ved beregning av kapitaldekningskrav. Bevegelser i risikoutjevningfondet føres som en disponering av Totalresultatet.

Erstatningsytelser og forsikringstilfeller

Erstatningsytelser kostnadsføres med forfalte beløp. Ved dødsfall avsettes fulle premiereserver for nye barne- og ektefellepensjoner. Ved uførehendelser avsettes det etter karenperiodens utløp fulle premiereserver for å dekke uførepensjon og premiefritak for alderspensjon, ektefelle- og barnepensjoner. For uførehendelser som kan ha oppstått og hvor karenperioden ikke er avløpt, avsettes periodens opptjente risikopremie for uførepensjon som IBNR (inntrufne, ikke rapporterte uføretilfeller).

FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Investeringer som holdes til forfall
- Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, aksjefond og investeringer i selskap med delt ansvar (IS,DA mv). Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultat og består av obligasjoner og rentefond. Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser. For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Investeringseiendommer

Investeringseiendom består av eiendom som er anskaffet for verdistigning på kapital, opptjening av leieinntekter eller begge deler. Investeringseiendommer regnskapsføres til virkelig verdi i samsvar med virkelig verdimodell i IAS 40. Avkastning og verdiendringer i virkelig verdi resultatføres i den perioden det oppstår.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner og andre finansielle instrumenter med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om, og evne, til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Disse investeringene regnskapsføres til amortisert kost basert på internrentemetoden. Nedskrivning av investeringer som holdes til forfall gjennomføres over resultatet dersom det foreligger vesentlig eller varig verdifall.

Note 2 Premieinntekter

Forfalt premie	2023	2022
Arbeidsgiverpremie	9,03 %	9,45 %
Normalpremie	122.268.360	114.112.478
Administrasjonspremier 0,73%	12.226.824	11.426.435
Rentegarantipremie	3.400.000	6.500.000
Reguleringspremie	266.100.000	135.900.000
Ikke forsikringsbar ytelse	21.000.000	15.874.600
Medlemspremie 2%	33.498.148	31.305.300
Vedlikehold administrasjonsreserve 0 %	0	3.600.110
Frivillig premie/etterbetaling tidligere år	16.354	33.210
Sum Premieinntekter	458.509.686	318.752.133

Note 3 Renteinntekter og utbytte fra finansielle eiendeler

	2023	2022
Renter av bankinnskudd	4.070.986	2.762.796
Renter av obligasjonsfond	11.559.279	18.896.523
Renter av høyrentefond	0	847.971
Renter av pengemarkedsfond	662.462	4.461.805
Renter av verdipapirer anlegg	37.731.807	30.392.902
Utbytte SKS aksjer	1.250.532	2.592.919
Renter og utbytte aksjefond	3.776.875	4.209.748
Renter og utbytte eiendomsfond	8.959.115	12.666.242
Sum renteinntekter/utbytte fra finansielle eiendeler	68.011.056	76.830.906

Fordelt på teknisk og ikke teknisk regnskap	2023	2022
Andel teknisk regnskap	64.050.963	72.789.600
Andel ikke teknisk regnskap	3.960.093	4.041.306
	68.011.056	76.830.906

Note 4 Netto realiserte og urealiserte gevinster

Aktiva	Realiserte gevinster	Realiserte tap	Urealiserte gev./tap	Renter/ Utbytte	Sum avkastning
Aksjefond internasjonale	1.963.656	-	131.977.164	1.284.023	135.224.843
Aksjefond norske	-	-	34.672.406	242.185	34.914.591
Obligasjonsfond	-	-	81.064.314	1.795.646	82.859.960
Høyrentefond	-	-	-	-	0
Alternative investeringer	-	-	40.304.903	-	40.304.903
Pengemarkedsfond	-	-	8.436.784	662.462	9.099.246
Holde til forfall obligasjoner	-	-	-	37.731.807	37.731.807
- amortisering Hold til forfall	-	-	-	-	0
Storebrand, Union, DEAS og Pareto eiendomsfond	-	-	-57.050.716	20.973.412	-36.077.304
Derivater	-	-	-	-	0
Sum avkastning forvaltere	1.963.656	0	239.404.855	62.689.535	304.058.046
Renter av bankinnskudd				4.070.986	4.070.986
Utbytte SKS aksjer				1.250.532	1.250.532
Husleieinntekter				883.800	883.800
Sum avkastning egne plasseringer				6.205.318	6.205.318
Sum netto inntekter fra investeringer 2022	1.963.656	0	239.404.855	68.894.853	310.263.364

	Realiserte gevinster	Ureal. gev./tap	Amortisert underkurs	Leieinntekter	Finansinntekter
Andel teknisk regnskap	1.849.318	225.464.957	759.872	832.339	292.957.448
Andel ikke teknisk regnskap	114.338	13.939.898	46.957	51.461	18.112.745
SUM	1.963.656	239.404.855	#REF!	883.800	311.070.193

Note 5 Pensjonsordning og utbetalte pensjoner

Pensjonskassen har offentlig tjenstepensjonsordning, dvs. en kollektiv ytelsesordning uten investeringsvalg.

Ordningen inkluderer uførepensjon som beregnes som en nettopensjon, netto barnepensjon på 15% av pensjonsgrunnlaget og netto ektefellepensjon på 9% av pensjonsgrunnlaget.

Reguleringen av pensjonene følger utviklingen i folketrygdens grunnbeløp G

Direkte utbetalte pensjoner	2023	2022
Alderspensjon	102.525.618	90.463.100
Uførepensjon	20.568.561	20.060.466
Etterlattpensjon	10.345.379	9.654.889
Barnepensjon	953.397	891.572
Sum direkte utbetalte pensjoner	134.392.955	121.070.027
Utbetalte refusjonspensjoner iht overføringsavtalen	12.267.309	11.254.521
Mottatte refusjonspensjoner iht overføringsavtalen	-23.067.685	-19.113.710
Netto utbetalte pensjoner	123.592.579	113.210.838

Med fordeling av refusjoner:	2023	2022
Alderspensjon	92.726.197	83.502.999
Uførepensjon	20.743.781	20.156.145
Etterlattpensjon	9.175.558	8.660.727
Barnepensjon	947.043	890.967
Netto utbetalte pensjoner	123.592.579	113.210.838

Når det gjelder medlemsbedrifter av pensjonsordningen vises det til årsberetningen pkt.1

Når det gjelder antall medlemmer av pensjonsordningen vises det til vedlagte forsikringstekniske oppgjør pr 31.12.2023. Arbeidstakers medlemspremie er 2 % av lønnsgrunnlag.

Det vises til note 2 Premieinntekter.

Note 6 Ytelser og lån til ledende ansatte m.m.

Ytelser	Lønn	Pensjons- kostnader	Annen godtgjørelse
Daglig leder Hans Petter Horsgaard	1.322.367	287.727	4.392
Styreleder Einar Lier Madsen			116.239
Nestleder Bodil Bjørnåli Brattli			69.743
Styremedlem Glenn Roger Balseth			58.120
Styremedlem Jarl Salamonsen			58.120
Styremedlem Rolf Kåre Jensen			58.120
Styremedlem Adelheid Kristiansen			58.120
Styremedlem Komelija Rasic			58.120
Styremedlem Thor Arne Tobiassen			58.120
Varamedlem Stephan Andre Skjelvan			8.718
Varamedlem Cecilie Lekang			5.812
Varamedlem Ann Merethe Larsos Kristensen			2.906

Annen godtgjørelse til daglig leder er dekning av telefon.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til daglig leder, styremedlemmer eller ansatte.

Note 7 Lønn og driftskostnader

	2023	2022
Personalkostnader	6.775.336	6.061.137
Honorar revisjon lovpålagt	300.500	294.600
Honorar revisor andre attestasjoner	0	61.300
Honorar revisor bistand	64.975	81.425
Honorar revisor skattemessig bistand	54.500	55.800
Aktuar	1.466.077	1.131.126
Diverse tjenester fra Bodø kommune	503.590	484.184
Hvorav husleie	90.155	
Øvrige driftskostnader	5.940.191	6.017.500
Sum andre driftskostnader	8.329.834	8.125.935
Sum driftskostnader	15.105.170	14.187.072
Herav relatert til finansforvaltning	1.647.820	
Herav relatert til forsikring	13.457.350	
Sum	15.105.170	

Antall årsverk i pensjonskassen er 4,6. Lønnskostnader er fordelt med 20 % på finansforvaltning og med 80 % på forsikring.

Note 8 Skattekostnad

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

Skattekostnad	2023	2022
Beregnet formuesskatt	628.926	524.105
Betalbar resultatskatt	2.341.436	579.857
For lite (+)/For mye(-) avsatt skatt foregående år		232.167
Endring utsatt skatt	-390.294	-503.823
Årets skattekostnad(+)/inntekt(-)	2.580.068	832.306

Inntektskatt	2023	2022
Totalresultat før skattekostnad	23.668.632	-7.264.509
Permanente forskjeller	0	3.437.066
Utbetalt utbytte aksjer og utbetaling andeler IS/DA mv selskapsportefølje	-1.065.248	-1.170.631
Urealisert gevinst/(tap) aksjer/fond selskapsportefølje	-14.877.411	5.317.157
Annen endring		
Aksjeutbytte på selskapsporteføljen -3 % skattepliktig andel	28.527	30.123
Endring midlertidige forskjeller	1.611.244	1.970.220
Endring risikoutjevningfond		
Årets skattemessige resultat	9.365.744	2.319.426

Underskudd til fremføring fra foregående år i.h.t. skatteoppgjør 0 0

Underskudd til fremføring 31.12.

Grunnlag betalbar skatt	9.365.744	2.319.426
Betalbar skatt 25%	2.341.436	579.857
Skyldig ekstra Finansskatt lønn 31.12	93.401	75.308
Beregnet formuesskatt 0,15%	628.926	524.105
Betalbar skatt i balansen	3.063.763	1.179.270
Skattemessig underskudd til fremføring		
Midlertidig forskjell varige driftsmidler	684.821	623.200
Gevinst og tapskonto	2.878.302	3.597.878
Pensjonsforpliktelse selskapsportefølje	-107.850	-95.188
Urealisert gevinst/(tap) renteinstrumenter selskapsportefølje	-2.702.106	-1.811.547
Netto midlertidige forskjeller	753.167	2.314.343
Utsatt skatt/ - Utsatt skattefordel pr. 31.12. - 25%	188.292	578.586

Note 9 Resultatanalyse og fordeling av resultat

Risikoresultat	2023	2022
Uførerisikoresultat	11.591.208	3.192.746
Dødsrisikoresultat	4.605.804	-3.592.650
Opplevelsesrisikoresultat	3.450.416	-5.079.383
Reassuranse premie	-90.022	-90.022
Risikoresultat	19.557.406	-5.569.309
Renteresultat		
Herav til kollektivporteføljen	292.957.448	-219.176.519
(Til)/fra Bufferfond/Kursreguleringsfondet	-194.570.955	299.133.889
Garantert renter premiereserve	-83.554.837	-76.597.666
Garantert rente premiefond	-3.593.346	-6.053.226
Avkastning premiefond ut over garantert	-8.336.563	-
Avkastning risikoutjevningfond	-2.901.747	2.500.532
Ufordelt renteresultat	-	-192.990
Samlet premie administrasjon	18.209.522	18.081.969
Avsatt administrasjonsreserve	-3.117.933	-4.609.499
Kostnader forvaltning og administrasjon	-13.457.350	-12.725.908
Administrasjonsresultat	1.634.239	746.562
Premie til avkastningsgaranti	3.400.000	6.500.000
Resultat av teknisk regnskap før disponering	24.591.645	1.484.263
Til/fra tilleggsavsetninger	-	-
Netto Resultat	24.591.645	1.484.263
til premiefond	-13.753.913	-
Resultat teknisk regnskap etter disponering over resultat	10.837.732	1.484.263
Avkastning risikoutjevningfondet	-2.901.747	-2.500.532
Teknisk resultat fra regnskap	7.935.985	-1.016.269
Resultat av ikke teknisk regnskap	16.464.925	-6.248.240
Resultat før skattekostnad	24.400.910	-7.264.509
Skattekostnad	-2.815.211	-1.150.387
Resultat før andre inntekter og kostnader	21.585.699	-8.414.896
Andre inntekter og kostnader etter skatt	-497.135	-954.244
Totalresultat	21.088.564	-9.369.140
Disponering til/fra riskoutjevningfond	-	5.569.309
Avkastning til risikoutjevningfondet	2.901.747	2.500.532
Disponert til/fra egenkapital	18.186.817	1.299.299
Sum Disponert	21.088.564	9.369.140

Note 10 Endring i forsikringsmessige avsetninger**Premiereserve**

Inngående balanse (inkl. erstatningsreserven)		3.443.561.358
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		
Netto resultatførte avsetninger	380.332.929	
<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene</i>		380.332.929
Utgående balanse		3.823.894.287

Bufferfond

Inngående balanse		617.078.170
Netto resultatførte avsetninger	194.570.955	
Utgående balanse		811.649.127

Bufferfond fordelt på kunder	Bufferfond 01.01.2023	Årets tilførsel/belastning	Bufferfond 31.12.2023
Bodø kommune	540.006.322	170.251.836	710.258.160
Bodø Havn KF	5.185.974	1.544.933	6.730.907
Bodø Produksjonssenter AS	5.938.811	1.872.683	7.811.494
Stormen konserthus Bodø KF	5.075.983	1.630.577	6.706.560
Salten Regionråd	2.075.964	675.939	2.751.903
Bodø kommunale pensjonskasse	1.677.251	511.093	2.188.344
Bodø Kirkelige Fellesråd	12.277.291	3.897.749	16.175.040
Bodø Spektrum KF	4.590.998	1.484.942	6.075.940
Salten Brann IKS	40.233.838	12.407.998	52.641.836
Skjerstad Bygningsstiftelse	0	85.943	85.943
Zahlfjosen AS	9.373	2.874	12.247
Bodø2024 IKS	6.365	204.388	210.753
Total	617.078.170	194.570.955	811.649.127

Premiefond

Inngående balanse		277.649.900
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		
Netto resultatførte avsetninger		
Garantert rente	3.593.346	
Rente ut over garantert	8.336.563	
Overskudd på avkastningsresultatet	-	
Risikoresultat tilordnet forsikringskontr.	19.557.407	
<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene</i>		31.487.316
Ikke resultatførte endringer i premiefond		
Premieinnbetalinger	-16.317.914	
Benyttet premiefond dekning av årets premie	-179.816.984	
<i>Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene</i>		-196.134.898
Utgående balanse		113.002.317

Pensjonskassens premiefond fordeler seg slik på medlemsforetakene:

Premiefond fordelt på kunder	IB 01.01.2023	Benyttet i 2023	Garantert rente	Avr. ikke forsikringsbare ytelser	Avr. reguleringspremie 2023	Mer-avkastning	Tilført avkastningsoverskudd	Tilført risikoverskudd	Premiefond 31.12.2023
Bodø kommune	205.827.340	-151.997.000	2.454.436	-3.771.165	-10.442.600	5.694.294	-	17.351.321	65.116.625
Bodø Havn KF	9.558.206	-	190.113	-26.419	-78.700	441.062	-	121.415	10.205.677
Bodø Produksjonssenter AS	6.121.984	-	120.708	-28.883	-144.300	280.042	-	132.970	6.482.521
Stormen konserthus Bodø KF	8.755.725	-572.000	168.137	-52.795	-73.000	390.077	-	242.998	8.859.142
Salten Regionråd	2.976.470	-	58.767	-20.514	-55.700	136.340	-	94.215	3.189.577
Bodø kommunale pensjonskasse	2.471.862	-	48.911	-11.004	-41.600	113.474	-	50.556	2.632.199
Bodø Kirkelige Fellesråd	11.932.612	-1.936.000	215.392	-79.649	-310.400	499.709	-	366.241	10.687.905
Bodø Spektrum KF	4.023.632	-3.311.984	46.283	-30.210	-75.400	107.378	-	139.058	898.757
Salten Brann IKS	25.883.916	-22.000.000	288.646	-196.675	-706.600	669.658	-	903.888	4.842.833
Skjerstad Bygningsstiftelse	52.291	-	1.018	-600	-2.200	2.361	-	2.802	55.673
Zahljosen AS	11.126	-	225	-	200	521	-	-	12.072
Bodø2024 IKS	34.736	-	710	-	-169.700	1.647	-	151.943	19.336
Total	277.649.900	-179.816.984	3.593.346	-4.217.914	-12.100.000	8.336.563	-	19.557.407	113.002.317

Note 11 Kapitalavkastning

	2023	2022		Dietz metode 2021	Dietz metode 2020	Dietz metode 2019
Avkastning (tidligere verdjustert avkast)	6,67 %	-4,95 %	Bokført avkastning kollektivport	3,33 %	3,19 %	3,23 %
Avkastning	6,67 %	-4,95 %	Verdjustert avkastning kollektiv	7,75 %	5,38 %	8,42 %

Note 12 Risiko knyttet til finansielle instrumenter

Kreditrisiko

Pensjonskassen er i liten grad eksponert for kreditrisiko gjennom kundefordringer.

Debitorer er i all hovedsak Bodø kommune, kommunale foretak, interkommunale selskaper og uoppgjorte plasseringer hos forvaltere. Totale kundefordringer var pr 31.12.2023 på kr 29 333 084,-

Markedsrisiko

Pensjonskassen er eksponert for risiko gjennom sine plasseringer i bankinnskudd, pengemarkedsfond, aksjer, aksjefond, eiendomsfond, høyrentefond, obligasjoner og direkte eide bygninger. Alle plasseringer er i tråd med pensjonskassens retningslinjer for kapitalforvaltning. Omløp- og anleggsobligasjoner er i henhold til retningslinjer ikke gradert lavere enn BBB. (ref. Standard & Poors eller tilsvarende). Samtlige aksjefond pensjonskassen har plasseringer i, består av børsnoterte aksjer. Aksjefondenes underliggende plasseringer er notert på anerkjente børser i de landene som er inkludert i en spesifisert referanseindeks.

Likvidetsrisiko

Pensjonskassen er i svært liten grad utsatt for likvidetsrisiko, i det premieinnbetalingene hele tiden overstiger pensjonsutbetalingene og løpende driftskostnader. Pensjonskassen har en stor portefølje av svært omsettelige verdipapirer. Plasseringene i banker og hos forvaltere kan gjøres likvide i løpet 1-5 dager.

Note 13 Bygninger og andre faste eiendommer

Pensjonskassen fikk pr 31/12-02 overført Speiderveien 4 (kontorbygg). Bodø kommune har ansvaret for forvaltningen og driften av eiendommen

Bodø kommune har rett til å leie Speiderveien fra pensjonskassen for en periode på fem år. Leieperioden forlenges automatisk for nye fem år med mindre Bodø kommune senest 6 måneder før utløpet av leieperioden skriftlig har meddelt at leieforholdet ikke ønskes forlenget. Ny leieperiode på 5 år ble inngått fra og med 2018, og leieperioden utløp oktober 2023. Eiendommen ligger ute for salg gjennom eiendomsmeidler.

Det er avtalt en årlig husleie som reguleres i henhold til endringen i konsumprisindeksen. Den avtalte husleie er i samsvar med taksert "netto inntektsoverskudd" som er markedspris for tilsvarende arealer minus kostnader til vedlikehold, forsikringer, administrasjon, samt offentlige avgifter og skatter.

Speiderveien 4 (kontorlokaler):

Eiendommen ligger i Østbyen 1,2 km fra Bodø sentrum. Utleid areal er på 1298 m². Eiendommen er taksert til en markedsverdi på 16,4 millioner kroner. Takst er utført av Takstforum Nord.

Inntekter fra bygninger og annen fast eiendom	2023	2022	2021
Speiderveien 4	883.800	947.590	947.590

	2023	2022	2021
Inngående balanse 1.1	16.400.000	16.400.000	8.900.000
Verdiregulering resultatført i året	-	-	7.500.000
Utgående balanse 31.12	16.400.000	16.400.000	16.400.000
Speiderveien 4	16.400.000	16.400.000	16.400.000

Eiendom	Ansk. Kost	Ansk. Kost	Ansk. Kost
Speiderveien 4	7.000.000	7.000.000	7.000.000
Sum eiendom	7.000.000	7.000.000	7.000.000

Andel selskapsporteføljen 853.358

Andel kollektivporteføljen 15.546.642

Note 14 Obligasjoner

Obligasjoner som holdes til forfall

Fordelt etter sektor					
	Pålydende verdi	Balanseverdi	Markedsverdi	Pålopte renter	Effektiv rente
Bank/Finans	734.198.228	746.041.834	678.694.242	9.447.161	4,7 %
Kraftselskap	70.896.400	71.257.738	67.748.851	759.555	4,8 %
Statsforetak	0	0	0	0	0,0 %
Kommune/ fylke	85.689.200	87.457.903	84.204.298	1.459.167	4,1 %
Industri	134.075.900	135.651.948	125.520.480	1.398.060	4,6 %
Sum	1.024.859.728	1.040.409.423	956.167.870	13.063.943	4,5 %

Fordelt på selskapsportefølje og kollektivportefølje

Selskap	54.136.706
Kollektiv	986.272.717
SUM	1.040.409.423

Fordelt på norske og andre markeder

Norske obligasjoner hold til forfall	896.538.786
Andre markeder	143.870.637
SUM	1.040.409.423

Note 15 Obligasjonsfond

	Ansk.kost	Markeds- verdi
Obligasjoner og andeler		
Alfred Berg Nordisk Likviditet Pluss Inst.	240.635.376	247.881.346
AXA WF Global Sustainable Aggregate I NOK	249.881.442	261.234.558
Payden Global Aggregate Bond Fund NOK	269.169.231	285.765.096
Payden Global Short Bond Fund NOK	271.162.487	281.207.700
RobecoSAM Global Green Bonds NOKH	94.000.000	101.804.009
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid- Duration Inst (gl)	471.077.795	511.063.792
DNB Low Carbon Credit C	94.000.000	101.249.487
Storebrand Global Obligasjon 1-3 C	230.000.000	240.920.971
Sum	1.919.926.331	2.031.126.959

Fordelt på selskapsportefølje og kollektivportefølje

Selskap	105.687.742
Kollektiv	1.925.439.217
SUM	2.031.126.959

Fordelt på norske og andre markeder

Norske obligasjoner og andeler	247.881.346
Andre markeder	1.783.245.613
SUM	2.031.126.959

Note 16 Aksjefond, aksjer og andeler - omløpsmidler

Aksjefond	Ansk. Kost	Markedsverdi
Alfred Berg Gambak	28.011.616	88.229.113
Arctic Norwegian Value Creation D	72.000.000	80.404.341
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	72.003.988	81.613.681
KLP AksjeNorge Indeks S	151.655.579	165.277.411
CT Responsible Global Equity Class I EUR	77.744.694	92.406.744
KLP Fremvoksende Markeder Indeks S (gbl)	31.851.234	40.506.307
SGA Global Equity Growth Fund Class M	77.500.000	100.100.200
Stewart Investors Global Emerging Markets Sust VI Acc EUR	40.000.000	46.134.724
T. Rowe Price Global Value Equity Fund Class I10	123.814.745	148.132.991
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S (val sik)	241.929.664	324.551.192
Nordea Stabile Aksjer Global (valutasikret)	84.000.000	99.289.282
Sum alle aksjefond	1.000.511.520	1.266.645.986

Aksjefond, aksjer og andeler	Ansk. Kost	Markedsverdi
Sum aksjefond	1.000.511.520	1.266.645.986
Union Core	80.000.000	74.887.783
Hadean Capital I&II AS	18.888.022	16.239.993
Storebrand Eiendomsfond	100.614.175	113.609.760
Salten kraftsamband	101.000.000	143.650.000
DEAS Eiendomsfond Norge I AS/IS	135.972.904	139.827.489
Pareto Eiendomsselskap AS	748.929	942.877
Pareto Eiendomsselskap II AS	500.000	604.450
Pareto Eiendomsselskap IS	71.316.672	93.344.823
Pareto Eiendomsselskap II AS	49.499.940	59.840.516
SUM AKSJER OG ANDELER	1.559.052.162	1.909.593.676

Fordelt på selskapsportefølje og kollektivportefølje	Aksjer & andeler
Selskap	99.363.874
Kollektiv	1.810.229.802
SUM	1.909.593.676

Fordelt på norske og andre markeder	
Norske aksjer og andeler	1.058.472.233
Andre markeder	851.121.443
SUM	1.909.593.676

Aksjer og andeler har noterte priser i aktive markeder - nivå 1. De utvalgte aksjefond gir samlet en god global diversifisering. Aksjefond er klassifisert som holdt for ometning og vurdert til virkelige verdier over resultatet. Netto avkastning beregnet for aksjefond er sammensatt av realiserte og urealiserte gevinster/tap slik det fremgår av note 4.

Storebrand Eiendomfond Norge består av utleiebygg i Oslo og Østlandsområdet. Plasseringen er vurdert til nivå 3 - ikke observerbare data.

Note 17 Solvensmargin

	31.12.2023	31.12.2022
Netto ansvarlig kapital (i 1000 kr)	234.522	234.522
50 % av risikoutjevningssfond	23.301	21.851
Solvensmarginkapital	663.648	564.909
Minstekravet til solvensmargin	175.827	153.563
Solvensmarginkapital i % av Solvensmarginkrav	377,4 %	345,4 %

Note 18 Netto pensjonsforpliktelser

De ansatte har pensjonsordning i Bodø pensjonskasse. Pensjonsordningen er ytelsesbasert.

Pensjonskassen er pliktig til å ha pensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon og foretaket har en ordning som oppfyller kravene etter denne loven. Foretaket har 4 aktive og 4 med oppsatt rettighet pr 31.12.2023

FORUTSETNINGER	31.12.2023	31.12.2022
Diskonteringsrente	3,10%	3,00%
Lønnsvekst	3,50%	3,50%
G-regulering	3,25%	3,25%
Pensjonsregulering	2,80%	2,48%
Forventet avkastning	3,10%	3,00%
Agasats	7,90%	7,90%
PENSJONSFORPLIKTELSER	31.12.2023	31.12.2022
Brutto påløpt forpliktelse inkl. AFP	16.715.704	14.023.421
Pensjonsmidler i ordning for tjenestepensjon	-14.863.574	-12.240.876
Netto forpliktelse før arb.giveravgift	1.852.130	1.782.545
Ikke resultatført estimatendring/-avvik	0	0
Balansført netto forpliktelser før arbeids giveravgift	1.852.130	1.782.545
Avsatt til arbeids giveravgift	-146.318	-140.821
Balansført nto forpl./midler inkludert arbeids giveravgift	1.705.812	1.641.724
Endring netto pensjonsforpliktelse	0	0
PENSJONSKOSTNADER INKL. ARBEIDSGIVERAVGIFT	31.12.2023	31.12.2022
Nåverdi av årets opptjening	686.694	627.982
Rentekostnad	430.081	276.965
Forventet avkastning	-379.229	-260.407
Administrasjonskostnad	12.634	22.936
Aga netto pensjonskostnad inkl. adm. Kostnad		
Resultatført planendring		
Aktuarielt tap/gevinst	662.846	1.272.325
Resultatført pensjonskostnad	1.413.026	1.939.801

Note 19 Transaksjoner med nærstående parter

Nærstående parter er Bodø kommune, øvrige foretak i pensjonskasse, samt pensjonskassens styre og ansatt. Det vises til note 2 premieinntekter og til note 7 med opplysning om tjenester kjøpt av kommunen. Når det gjelder transaksjoner med ledelse og styre vises det til note 6 ytelsler og lån til ledende ansatte mm.

Note 20 Kapitaldekning og hendelser etter balansedagen

Det er et bindende lovkrav at solvenskapitaldekningen skal være minimum 100%. I investeringsstrategien til Bodø pensjonskasse står det at i de situasjoner hvor solvenskapitaldekningen er svakere enn 130% skal Investeringskomiteen initiere aksjoner. Solvenskapitaldekningen var 141% pr 31.12-2023. BPK rapporterer prosenten for Solvenskapitaldekningen med overgangsregel. Finanstilsynet understreker at pensjonskassen også må vurdere SKD uten overgangsregel. SKD uten overgangsregel pr 31.12.23 var 141%.

Note 21 Spesifikasjon av fordringer og utlån

	2023	2022
Bankinnskudd	27.596.000	130.214.016
Bankinnskudd skattetrekk	3.895.993	3.963.545
Sum Bankinnskudd	31.491.993	134.177.561
Premiefordringer	23.928.244	23.205.205
Andre fordringer	5.404.840	2.567.555
Sum fordringer og utlån	60.825.077	159.950.321

NØKKELTALL

MEDLEMSBESTAND PR. 31.12.2023 ER FORDELTE SLIK:

År	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Aktive medlemmer	4 387	4 235	4 250	4 156	4 070	4 021
Oppsatte med rett	3 702	3 328	2 895	2 090	1 935	1 832
Oppsatte u/rett	8 185	8 022	7 755	7 988	7 528	7 056
Pensjonister	3 005	2 842	2 644	2 510	2 361	2 192
Til sammen	19 279	18 427	17 544	16 744	15 894	15 101

PENSJONSARTER OG UTVIKLINGEN DE SISTE 5 ÅR

År	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Alderspensjon (Inkl. Afp)	2001	1 873	1 709	1 606	1 475	1 378
Uførepensjon	753	719	692	661	653	590
Ektefellepensjon	234	231	223	221	210	205
Barnpensjon	17	19	20	22	23	19
Til sammen	3 005	2 842	2 644	2 510	2 361	2 192

FORDELING KJØNN - KVINNER:

År	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Alderspensjon	1395	1 309	1 193	1 117	1 023	959
Uførepensjon	660	633	605	567	570	509
Ektefellepensjon	132	132	128	127	123	119
Barnpensjon	5	8	9	9	10	9
Til sammen	2 192	2 082	1 935	1 820	1 726	1 596

FORDELING KJØNN - MENN:

År	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Alderspensjon	609	564	432	489	452	419
Uførepensjon	93	86	87	94	83	81
Ektefellepensjon	102	99	95	94	87	86
Barnpensjon	12	11	11	13	13	10
Til sammen	816	760	625	690	635	596

ALDERSFORDELING KVINNER (tallene i parentes gjelder 2022)

	20-29	30-39	40-49	50-59	60-66	>= 67
Alderspensjon					170 (180)	1222 (1029)
Uførepensjon	6 (7)	66 (58)	121 (108)	247 (257)	219 (201)	1 (2)
Ektefellepensjon	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (7)	5 (6)	119 (118)

ALDERSFORDELING MENN (tallene i parentes gjelder 2022)

	20-29	30-39	40-49	50-59	60-66	>= 67
Alderspensjon				2 (4)	75 (65)	532 (495)
Uførepensjon	3 (1)	3 (2)	13 (12)	37 (39)	37 (32)	2 (0)
Ektefellepensjon	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (4)	13 (12)	86 (83)

Bodø kommunale Pensjonskasse

FORSIKRINGSTEKNISK OPPGJØR 31.12.2023

BESKRIVELSE	ANTALL		RESERVE	
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023
Aktive	4 235	4 387	1 140 327 673	1 251 525 401
Fratrådte med rettighet	3 328	3 702	349 388 190	407 415 770
Fratrådte uten rettighet *	8 022	8 185	42 784 969	46 019 740
Sum aktive og fratrådte	15 585	16 274	1 532 500 832	1 704 960 911
Alderspensjonister	1 687	1 817	1 083 227 574	1 230 100 541
AFP og tidligpensjonister	186	184	135 239 157	136 390 863
Ektefellepensjonister	231	234	103 777 837	107 239 269
Barnepensjonister	19	17	3 934 029	3 425 511
Uførepensjonister	719	753	475 202 641	527 172 814
Sum pensjonister	2 842	3 005	1 801 381 238	2 004 328 998
Totalt	18 427	19 279	3 333 882 070	3 709 289 909
Administrasjonsreserve			76 679 288	81 604 378
IBNR-avsetning			33 000 000	33 000 000
Sum premiereserve			3 443 561 358	3 823 894 287
Samlet pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			1 547 538 291	1 699 710 850
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			365 000	387 000
Medianlønn blant aktive medlemmer			391 000	417 000
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for 100% aktive medlemmer			524 000	559 000
Medianlønn blant 100% aktive medlemmer			506 000	538 000

* Fratrådte uten rettighet inneholder medlemmer med tjenestetid mindre enn 3 år i bruttoordningen og tjenestetid mindre enn 1 år i påslagsordningen. Det er kun avsatt reserve for disse dersom de har fratrudd etter 31.12.2005.

KLP Forsikringservice AS
Et selskap i KLP-konsernet AS
Org.nr: 967 696 676
Foretaksregisteret

KLP Forsikringservice AS
Dronning Eufemias gate 10
Pb. 400 Sentrum,
0103 Oslo

Kontaktinformasjon
arnfinn.osmundsvaag@klp.no
linda.elsabeth.johansen@klp.no
erik.falk@klp.no

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Bodø pensjonskasse

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Bodø pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, god regnskapsskikk i Norge og Forskrift om Årsregnskap for pensjonsforetak.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonskassen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen er konsistent med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike pensjonskassen eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi
- konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonskassen ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Bodø, 27. mars 2024
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Arve Willumsen
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Arve Willumsen

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5998-4-1452881

IP: 147.161.xxx.xxx

2024-03-27 21:23:03 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: 6Q23B-UAFHL-LV18S-PHDNV-H8K12-E83FV

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Bodo Pensjonskasse
Torvgata 1, Bockmanngården
8006 BODØ

Tlf: 75 55 75 70
post@bkpensjon.no
www.bkpensjon.no

NO 940 027 365

